

7/2154

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : B.10.0.THG.0.10.00.02/090-01
Konu: Yazılı soru önergesi

ACILE VE GÜHLÜDÖN
13592 - 18.04.2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 03.03.2008 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-3987 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sacid YILDIZ tarafından verilen "Sağlık kuruluşlarında fotoğraf ve kamera çekiminin yasaklanmasına ilişkin" 7/2154 sıra sayılı yazılı soru önergesi'nin cevabı ilişikte gönderilmektedir.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Recep AKDAĞ
Bakan

Ekler :
Ek-1 : Önerge Cevabı (1 Sayfa)

İstanbul Milletvekili Sacid YILDIZ tarafından verilen "Sağlık kuruluşlarında fotoğraf ve kamera çekiminin yasaklanmasına ilişkin" 7/2154 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

Sağlık Bakanlığı Müsteşarı Orhan GÜMRÜKÇÜOĞLU'nun 07.02.2008 tarihinde yayınladığı genelgeye göre; hastane ve tüm sağlık kuruluşlarında fotoğraf ve kamera çekimi yapılması yasaklandı. Gerekçe olarak; "yürütülen hizmetlere gölge düşürülmemesi ve istismara yönelik uygulamalara fırsat verilmemesi bakımından, sağlık kurum ve kuruluşlarımızın huzur ve sükunet içerisinde hizmet verebilmesi ve mahremiyet haklarının korunmasını" öne süren Sayın Müsteşar, aslında bu genelge ile sağlık kuruluşlarında çalışan türbanlı doktor ve hemşirelerin deşifre edilmesinden duyduğu rahatsızlığı ortaya koymaktadır. Özgür basın görevini yerine getirmesi "istismar" olarak nitelendirilmektedir ve toplumda yaşanan gerçekleri halka aktarmaya çalışan TV Kanallarına RTÜK tarafından ceza verilmektedir.

SORU 1-Son günlerde, ülke genelinde yoğun bir şekilde tartışılan "eğitim ve kamu kurumlarında türban yasağının kaldırılması" ile hastanelerdeki kamera yasağının sizce bir bağlantısı var mıdır?

SORU 2-Bu tür uygulamalar ile hasta haklarının korunmasından çok, insanların bilgi edinme haklarını engellediğinizi düşünmekte misiniz?

CEVAPLAR 1-2- Öncelikle belirtilmelidir ki, bütün sağlık kuruluşlarımızda hasta mahremiyetine saygı gösterilmesi esastır. Bu husus ülkemizde böyle olduğu gibi, gelişmiş ülkelerin sağlık kuruluşlarında da böyledir.

03/12/2003 tarihli ve 5013 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan "Biyoloji ve Tıbbın Uygulanması Bakımından İnsan Hakları ve İnsan Haysiyetinin Korunması Sözleşmesi: İnsan Hakları ve Biyotıp Sözleşmesi"nin 10 uncu maddesi "Özel yaşam ve bilgilendirme hakkı" kenar başlığını haizdir. Bu maddenin birinci fıkrasında herkesin, kendi sağlığıyla ilgili bilgiler bakımından, özel yaşamına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahip olduğu belirtilmiş olup, bu Sözleşmenin onaylanması ile sağlıktaki hasta mahremiyeti ülkemizde kabul edilmiştir.

Diğer taraftan, ülkemizde Hacettepe Üniversitesi ve Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastaneleri, Mesa, Bayındır, Acıbadem, Amerikan Hastanesi gibi 20 hastaneyi de akredite eden, Dünyada ve özellikle ABD'de en yaygın ve saygın sağlık kuruluşlarının akreditasyon kuruluşu olan JCI (Joint Commission International-Uluslararası Birleşik Komisyon) tarafından 2003 Yılı Ocak Ayında yayımlanan "Hastaneler İçin Akreditasyon Standartları"nda, özellikle klinik işlemler ve muayene sırasında hasta mahremiyetinin önemli olduğu, hastanın mahremiyet ihtiyacına saygı gösterilmesi gerektiği bir standart olarak belirlenmiştir. JCI tarafından akredite edilen ülkemizdeki sağlık kuruluşları da söz konusu standardı kabul etmesi ve uygulaması neticesinde belgelendirilmiş ve akredite edilmiştir.

Ülkemizde de, 01/08/1998 târîhli ve 23420 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Hasta Hakları Yönetmeliğinde "Mahremiyete saygı gösterilmesi" başlıklı 21 inci maddesinde "Hastanın, mahremiyetine saygı gösterilmesi esastır.", "Hastanın, sağlık durumu ile ilgili tıbbi değerlendirmelerin gizlilik içerisinde yürütülmesi", "Muayenenin, teşhisin, tedavinin ve hasta ile doğrudan teması gerektiren diğer işlemlerin makul bir gizlilik ortamında gerçekleştirilmesi" hükümlerine yer verilmiştir.

Yine aynı Yönetmeliğin 39 uncu maddesinde ise “Hasta, kişilik değerlerine uygun bir şekilde ve ortamda sağlık hizmetlerinden faydalanma hakkına sahiptir.”, “Sağlık kurum ve kuruluşlarında, ... gürültünün ve rahatsız edici diğer bütün etkenlerin bertaraf edilmesi esastır.” hükümlerine yer verilmiştir.

Bu hükümler ışığında sağlık kuruluşlarında hasta mahremiyetinin sağlanması, güvenliğin, huzur ve sükûnun tesis edilmesi gerektiği noktasında bir tereddüd bulunmamaktadır.

Ayrıca, zaman zaman birçok sağlık kuruluşumuzda basın mensupları ile hastane görevlileri arasında görüntü alma konusunda sıkça tartışma yaşandığı, bu durumun -özellikle adli vakalarda- sürekli basına da yansdığı bilinmektedir.

Basın mensuplarının sağlık kuruluşlarımızdan görüntü alıp alamayacakları hususunda bu kuruluşların idarecilerinin tereddüde düştüğü ve muhatabından izin almadan çekilen bu görüntülerle hasta mahremiyetinin ihlal edildiğini ve yaşanan tartışmaların huzur ve sükunu bozduğu, hastane idarecileri ve hastalarca sıkça Bakanlığımız yetkililerine iletildiği görülmüştür. Giderek yoğunlaşan bu tür şikâyetler ve bu durumun bir düzene sokulması talepleri Bakanlığımız yetkililerince değerlendirilmiş ve basın mensuplarının sağlık kuruluşlarımızdan görüntü alma konusundaki hukukî boşluğun giderilmesi, hasta mahremiyetinin korunması, huzur ve sükunun temini maksadı ile 07/02/2008 târîhli ve 3553 sayılı Genelge yayımlanmıştır. Bu Genelge sağlık kuruluşlarının mahremiyet hususundaki uluslar arası kriterlerine ve üst hukuk normlarına tamamen uygundur.

Ayrıca bu Genelge ile, basın mensuplarının sağlık kuruluşlarımızda görüntü alması tamâmen yasaklanmamış, kamera ve fotoğraf çekimi izne tâbi kılınmış; keyfiliğin ve düzensizliğin önüne geçilmiştir.

Sağlık kuruluşlarının umuma açık olduğu ve teknolojiye geleneksel nokta ve cep telefonları ile dahi her şeyin görüntülenebildiği ve kayıt altına alınabildiği bir çağda, Bakanlığın hasta mahremiyetinin sağlanması, güvenliğin ve huzur ve sükunun sağlanması yönündeki Genelgesinin türban yasağı ile ilişkilendirilmesi doğru ve yerinde bir davranış değildir.

Nitekim, bir çok kamu kurum ve kuruluşunda (Askerî kuruluşlar, Mahkemeler, emniyet kuruluşları, eğitim kurumları vs.) izinsiz fotoğraf ve kamera çekiminin yapılamadığı da herkesçe malumdur.

Diğer taraftan, yukarıda da belirtildiği gibi sağlık kuruluşlarında mahremiyet ilkesi esas olup, meseleye bu açıdan bakıldığında, muayene ve tedavi amacıyla sağlık kuruluşlarımıza müracaat eden hastaların görüntüleri hakkında üçüncü şahısların bilgi edinme hakkından söz edilemeyeceği de açıktır.

Ayrıca Bakanlığımızın bilgi edinme hakkına verdiği önem bakımından belirtilmelidir ki, bütün sağlık kuruluşlarında bilgi edinme birimleri veya görevlileri mevcut olup, bilgi edinme hakkı kapsamındaki bütün talepler karşılanmaktadır.

